

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 5773 Epitr. 1917.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română a Transilvaniei.

În temeiul concluzului sinodal Nr. 47 din anul 1916, Nr. 7, are să se poarte un disc în toate bisericile noastre din arhidieceză la ziua *Crucii*, 14/27 Septembrie, în favorul orfelinatului.

Invităm deci pe toate oficiile parohiale, să se conformeze acestui concluz, — și încât în una ori în altă biserică din cauza împrejurărilor nu se poate ținea serviciu divin în ziua *Crucii*, discul se poate purta în Dumineca următoare, — iar rezultatul, respective suma colectată cu discul, are să se trimită în 8 zile la oficiul protopresbiteral concernent, — care va înainta suma incursă dela toate parohiile cu o consemnare a comunelor bisericesti și cu sumele speciale, — la cassa arhidiecezană — în termen de 30 zile dela ziua *Crucii*.

Fiind vorba de o colectă pentru un scop atât de umanitar, preoțimea noastră, ca în totdeauna și acum să premeargă cu exemplu bun, contribuind în disc cu cel puțin o coroană, ca să vadă credincioșii, că ceice sfătuiesc cu cuvântul, dovedesc și prin faptă iubirea creștinească față de fiii orfani, cari se vor împărtași din acest fond cu creștere, întreținere și ajutor, potrivit împrejurărilor grele prin cari trecem.

Sibiiu, din ședința senatului episcopesc, ținută la 12/27 August 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Sufragiul universal și noi.

II.

Să nu perdem nici când din vedere faptul, că Ardealului în tot trecutul lui glorios nu puținii nobili i-au fost forța de îndelungată rezistență, ci iobagii nobililor feudali, cari erau în mare parte români.

E drept, că în aceste vremi maghiarimea nu a tentat nici când la naționalitatea noastră din simplul motiv, că curentele naționaliste nu și luaseră încă intrarea pe arena Europei. Dar cât ce deșteptarea națională se înaripă dela extremul occident, lupta între popoare își pierde coloritul religios, se ivesc luptele politice, date în deosebi pentru validitatea națională a fiecărui popor. În mijlocul curentelor acestora sosește anul 1848, când ținuta Românilor ia o altă direcție, și încă contrară maghiarismului redeșteptat la o viață puternică națională. Dar să nu pierdem din vedere, că o mare parte a inteligenței noastre a fost, precum e și azi, crescută mai mult prin școalele maghiare, iar frumoasele momente de luptă națională a compatrioților maghiari au însuflețit și pe ai noștri, și ne-au dat nădejdea,

că tot aceeași luptă de redeșteptare va afla numai simpatii, dar nici decum consternare, tocmai din partea unui popor ale cărui suferințe le-am suportat de veacuri.

Garda imperială din Viena, sub Maria Terezia, e o vie pildă ce poate să se nască în sufletul indivizilor crezuți perduți pentru națiunea lor, dară sufletește încă neajunși la totala amortire. Inteligența noastră a știut să înțeleagă pe un Bessenyei Sándor, pe un Barcsay și pe un Orczy Lőrincz, s'a însuflețit de pasiunea energică a lui Kazinczy Ferenc, nemuritorul reformator al culturii maghiare, a știut să admire pleiada de tineri a erei de după 1812, și s'a închinat cu o extremă emoțiune lui Széchenyi, întemeietorul academiei din Pesta. Deci atunci, când tinerii zilei de 15 Martie rupseră odată pentru totdeauna cu trecutul apatic, când guvernul Ungariei în frunte cu Kossuth, — și el de origine nemaghiară, — decretară și sub formă mai oficioasă *egalitatea, frățietatea și libertatea*, ca bază a viitoarei constituții, — e de mirat oare, dacă Românii credeau în un viitor mai liberal și pentru danșii? Și fiindcă am fost înșelați în bunele noastre nădejdi, e de sine înțeles, că a *trebuit* să fim credincioși suveranului, care pe lângă toată revoluția din Ungaria, era totuși capul țării noastre. Iar dacă pentru faptul acesta am fost timbrați de trădători, credem că același epitet se poate da multor nobili maghiari de dincolo de Dunăre, ai căror urmași stau azi la cârma țării, nestingheriți de nimeni.

Și apoi! Absolutismul nu noi l-am adus peste nenorocita noastră țară, că doară și noi am fost împărtașiți de aceeași soarte. Dară am învățat și atunci dela Vörösmarty, Arany, Jókai și Tompa, că în mijlocul celor mai grele asupriri datorința fiilor unui neam e: «Fiaim, csak énekeljete!» (Tompa: A madár fiaihoz).

Durere însă, că ceea ce la danșii a fost apreciat de frumos și înălțător: *alipirea la demnitatea națională*, la noi a fost timbrat de trădare și năzuință centrifugală. Redeșteptarea noastră a stârnit numai valori de indignare, impunându-ne o luptă tenace pentru drept și *recunoștință*, în mijlocul luptei căreia ne bătui la ușă anul 1914. Și dacă am avut motive a ne mândri în tot trecutul nostru cu neclintită alipire la patria aceasta, erezită din moși și strămoși, anii aceștia din urmă au dovedit cu prisosință, că ce poate presta Românul pentru tron și pentru țară. Nu noi, ci datele oficioase vorbesc, datele pe cari nu le va învinovăți nimeni, că ne sunt părtinitoare nouă. Iar dacă după atâta sânge vărsat împreună și cu prisosință pe câmpurile departe de casă și de cămin, dacă după enormele suferințe, dela suportarea cărora noi nu ne-am dat înapoi, nici acum nu suntem tratați de egali la drepturile comune, vom fi siliți cu nespuse durere sufletească să eliminăm din noi toată speranța ce

am mai nutrit-o în simțul de dreptate și cavalerismul oamenilor de azi.

Purtarea izolată a unor oameni de mai puțină valoare și fidelitate nu poate timbra un popor întreg cu nota de trădător, fiindcă e dovedit lucru, că și alții și-au avut uscăturile lor, între cari e reprezentată chiar și preoțimea de alte confesiuni.

Să fim deci drepti, căci noi nu mai dreptate cerem. Dacă soarta ne-a croit drumurile împreună, de ce să nu mergem mână în mână și braț la braț, iar nu hărâindu-ne? Conducătorii țării trebuie să prevadă, că sprijinul reciproc nu se finalizează cu războiul actual. Și dacă infanteristul cutare, reîntorcându-se cu boala în oase, invalid pe toată viața, mutilat și neap pentru lucrul casei lui, va fi tot tras-împinsul de odinioară, oare ce sentimente și ce porniri se vor naște în sufletul lui? Dar să nu vorbim de acestea. Ne place a crede, că cei cu gura mare dela unele ziare, vor fi o neînsemnată parte a conducătorilor politici, iar cei mulți sunt instruiți pe deplin de întâmplările trecutului și ale prezentului și își dau bine seama, că viitorul omeniei e: *egala îndreptățire a tuturor popoarelor!*

Victor Ungur.

Monarhul în Ardeal. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Carol, a plecat în 3 Septembrie din Viena, cu suită mică, la frontul răsăritean, unde operează armata condusă de Arhiducele Iosif. În ziua următoare dimineața a sosit în Kézdivásárhely, unde l-a întâmpinat arhiducele Iosif și ceilalți generali. De aci Monarhul a plecat cu automobilul spre pasul Ojtozului de unde a trecut pe teritoriu românesc. Prețutindenea pe unde a trecut, Maiestatea Sa a fost primit cu ovațiuni, cu arcuiri triumfale, cu flori, din partea populațiunii și a trupelor. Comandantul regimentului săcuiesc de infanterie, numărul 82, Monarhul i-a pus pe piept crucea de cavaler a ordinului leopoldin, pentru bravuroasa purtare a regimentului în luptele date pe locurile acelea istorice. Spre seară Maiestatea Sa a plecat îndărăt, la băile din Tusnad, apoi la Csikszereda, de unde și-a început călătoria cu trenul special de curte spre Viena.

Chestia dreptului electoral.

Scriu ziare mari din Viena și Budapesta, că între actualul guvern și conducătorii partidului național al muncii decurg pertractări, pentru ajungerea la înțelegere în chestia reformelor electorale, pentru că soluțarea parlamentului și ordonarea alegerilor nouă să nu devină necesară. Se afirmă, că se va ajunge la compromis. În proiectul de lege al guvernului despre regularea dreptului electoral nu se va cere numai cunoașterea scrisului și cetitului dela cel îndreptățit să fie trecut în listele electorale, ci și prezentarea atestatăului despre absolvarea celor patru clase elementare școlare, iar cu dispoziția aceasta e mulțumit și învoit partidul național al muncii. Că mulțumite sunt și mulțimile cele mari, cari aduc jertfele grele pentru tron și patrie, — nu mai întreabă nime!

Dieta țării. Mercuri, în 12 Septembrie, se întrunește dieta țării în Budapesta, pentru a asculta programul domnului Wekerle, noul ministru-preșident ungar. Dieta se va proroga apoi de nou, până în Oc-

tomvrie, când se va întruni în sesiune mai lungă și i se va prezenta înainte de toate proiectul de lege despre dreptul electoral. Se va face apoi și alegerea delegațiunii ungare, pentru că așa e planul, ca în Noemvrie delegațiunile să se întrunească în Viena, pentru prima oară dela izbucnirea războiului. În sesiunea din Octomvrie va fi prezentat dietei și bugetul țării pe anul viitor, pentru că noul guvern nu mai vrea să opereze cu indemnizări, ci cu buget votat în regulă. În cursul războiului nici într'un stat nu s'a compus buget, ci prețutindenea s'a guvernat cu indemnizare. La noi se face începutul cu bugetul. Acela nu se știe încă, dacă bugetul va fi prezentat dietei de actualul ministru de finanțe, Dr. Gratz, ori de domnul Wekerle, ca nou ministru de finanțe și ministru preșident.

Statul ca formă de viață.

După Rudolf Kjellén, prof. un. în Uppsala (Suedia). (Urmare).

Învățăm aici a cunoaște un metod nou, mai simplu, al nașterii unei națiuni, care în caz dat lucrează împreună cu celalalt, dar poate tot atât de bine să lucreze și numai pentru sine. E acesta procesul de *aclimatisare*, sau legea în vigoare peste tot ce e viu, a acomodării, a întocmirii conform împrejurimii. S'a mers chiar atât de departe (Kirchhoff), că teritorii de ale naturii au fost prezentate ca forme, modele de turnat, în cari au fost modelate elemente inegale de oameni și prefăcute în masse egale, și ca dovadă a dependenței de forma naturii s'a adus faptul, că americanul modern începe să primească trăsăturile indianului. Marele continent ar putea deci, în urma puterii naturii sale, să împregneze oamenilor deosebiți un tip egal. La tot cazul primejdia greșitei generalisări și a concluziilor exagerate, e aproape. Nainte de toate aclimatisarea nu are să fie înțeleasă ca exclusiv directă. Eficacitatea ei se arată prin încunjur, prin îndrumările naturii la viața economică. Poate fi promovată apoi pe multe căi, prin factori curat culturali. Mai ales acolo, unde diferențierea națională s'a făcut fără schimbarea terenului, problema e de considerat ca în preponderanță istorică-politică. Natura singură nu ar fi fost în stare să prefacă în seminții proprii naționale ramii spanioli și germani dela țărmul mării și dela gurile râurilor, dacă statul propriu (înainte cu șase sute și cu trei sute de ani) nu li-ar fi închis ușile și nu li-ar fi asemnat misiuni proprii istorice, deosebitoare de ale trunchiului principal. Aici vedem cazul specific al facultății statului de a crea o națiune; loialitatea, prin separatism în afară, a creat așa zicând în mod direct naționalitatea, dar evident, că nici aici n'a mers lucrul fără cooperarea naturii, care a despărțit teritoriul dela mal de celalalt dindărăt. Și dacă Iellinek respinge concepția, că națiunile sunt formațiuni naturale, sub astfel de puncte de vedere, desconsideră temeiul și prezintă ca contrast aceea ce e numai întregire, ca să nu zicem raport causal.

În lumină limpede de tot ni se prezintă procedura, când arena e o colonizare nouă. Acolo e vorba de acomodare conform noii împrejurimi naturale, cu nouă probleme de muncă, pe cari le are, și procedura va fi sprijinită încă în mod negativ prin eliberarea din legăturile de acomodare avute în patria veche. În forma aceasta s'a dezvoltat rasa anglo-saxonă în secolul 17 și 18 în lumi cu totul deosebite, de ambele părți ale oceanului atlantic și de aceea se poate spune, că poporul care și-a desfășurat legăturile politice în anii 70 ai secolului 18, era deja o națiune nouă. După mijlocul secolului al 19 lea a intervenit în mod conturbător emigrarea în privința dezvoltării naturale, făcută pe încetul, a națiunii acesteia, și a dus de nou la o nouă procedură de formare de națiune, pentruca, prin asimilare, să facă din anglo-americani — yankee-i. Aceeași dublă schimbare ni se prezintă ca product și pe pământul Italiei: întâi romanii cei vechi, apoi italienii moderni, formați și unii și alții prin asimilare. Aclimatizarea apoi operează relativ singură încă în Australia, unde o națiune, care vorbește limba nouă englezească, e în formațiune. Și tot pe această cale simplă s'au născut numeroșii urmași ai seminților vechi. Omul se simte ispitit a se gândi la altuirea din lumea plantelor și la nobilitatea din lumea animalelor, când caută să examineze astfel de aparițiuni din lumea națiunilor.

Intrucât putem să urmărim dezvoltarea, națiunile se formează pe urma procedurii curat biologice a contopirii și a acomodării, sprijinită cu timpul și de forțe culturale. Și e asemănătoare pașirea lor cu privire la formațiune, în cadrele lumii inferioare organice, dar par a nu fi aparițiuni în permanență arătătoare, ci legate cu preferință de anumite vremi de crasă. Din o astfel de perioadă a evului mediu se derivă cele mai multe națiuni de astăzi din Europa. Toate s'au născut treptat, rămânând apoi statornice, la tot cazul supuse încă asimilării și aclimatizării, făcute pe încetul, față de orice influențe a culturai superioare, întocmai ca oamenii, cari numai după ce primesc o personalitate, se schimbă cu încetul în cursul vieții.

Și acum vine întrebarea importantă: când poate fi considerat de terminat procesul formării națiunii, astfel, că națiunea a ajuns la maturitatea de a fi personalitate? Răspunsul poate fi iarăși căutat din partea obiectivă și din cea subiectivă. Cel dintâi sună astfel: atunci, când respective grupări de popor i-a succes să și formeze o limbă proprie, comună. Aici se arată legătura dintre naționalitate

și limbă în lumină nouă, ca cauză și efect. Când deci aclimatizarea a ajuns până acolo, ca dialectul celor din Germania de jos să poată fi numit olandez, iar al castilianilor de portughez, atunci avem semnul sigur, că nouă națiuni s'au desfășurat de trunchiu; și tot așa atunci, când pe peninsula britanică, contopirea de pe la anul 700 a creat o limbă comună, cea veche engleză, care apoi mai târziu, când s'a reinovit procedura, pe la finea evului mediu, a fost prefăcută în limba modernă engleză. Prin aceasta (prin limbă) este dată unealta cea mai puternică și cea mai folositoare pentru tot mai strânsa legătură, pentruca pe calea aceasta se deschid ușile și porțile pe seama limbii literare, care stă deasupra dialectelor și care trage după sine întreaga comunicație spirituală a literaturii.

Manifestarea limbii nu ține totdeauna pas egal cu manifestarea maturității naționale. Englezasca americană s'a diferențiat abia până la dialect, iar elvețienii formează netăgăduit o națiune, fără trebuința unei limbi independente. Și totuși dacă presupunerea ne înșală câte odată și cronologicește e greu a fi pusă în contul unei vremi precise, e prea evidentă ceealaltă, cea subiectivă. Aci răspunsul la întrebarea noastră sună astfel: atunci, când națiunea e conștientă de particularitățile ei, de apartinerea la o altă în lăuntru și de limitarea ei în afară. Am aflat prin aceasta centrul acestei scrutări. Trebuie să fim adevărați cu considerare, că națiunile, întocmai ca și fiii oamenilor, lungă vreme nu sunt conștii de existența lor. Singuraticii membri stau încă în legăturile familiare, ale comunei, ori ale clasei, și nu se simțesc încă atât de strâns aparținători unei națiuni, ca sentimentul acesta să se poată preface în isvor special de forță. Dar în urmă acolo ajung lucrurile, că sentimentul comunității ajunge la domnie în suflete și dezvoltarea aceasta poate să se ivească pe neașteptate, în mod subit, întocmai cum se descarcă o încordare lungă electrică, concentrată, ori cum incendiază o — schintee.

(Va urma).

REVISTĂ POLITICĂ.

Serisoarea lui Wilson. Răspunsul dat de președintele Wilson la nota vaticană, este însoțit, — cum scrie *Morning Post*, — de o scrisoare separată, adresată papei. Cuprinsul scrisorii dă curții dela Roma puțința de a continua pașii întreprinși în interesul păcii. Wilson declară adevărat că scrierea sa, că este gata să primească

propuneri nouă din partea papei. Se va vedea cu ce fel de rezultat.

La Washington se crede, că viitoare notă vaticană va statori următoarea programă: 1. Restituirea independenței belgiene; 2. Germania primește o bază în Anvers; 3. Germania păstrează Alsația; 4. Triestul să fie port liber; 5. Chestiunea balcanică o desleagă congresul de pace.

*

Noua biruință. După o pauză cam lungă, marele comandant Hindenburg, care tace și face, a vestit o nouă și mare biruință, prin ocuparea vechiului oraș *Riga*, de care germanii se mai apropiaseră odată înainte cu doi ani. Cucerirea acestui oraș, german de origine, a deșteptat explicabilă însufletire cu deosebire în țara nemțească. Pentru politicienii antantei căderea orașului a fost însă cu desăvârșire neașteptată.

Ce va urma după aceasta, nu putem ști. Atâta știm, că drumul dela Riga nu este prea lung până la — Petrograd. Cu trenul ești acolo cam într-o jumătate de zi.

*

Italia. Dispoziție de criză ministerială se anunță dela Roma. Pe lângă toate schimbările suferite, — scrie presa de acolo, — soarta cabinetului italian este hotărâtă: guvernul se găsește în agonie. Motivul crizei se caută întâi și mai întâi în lipsa de alimente; iar lipsa aceasta, spune ziarul *Popolo d' Italia*, este unul din rezultatele războiului *submarinelor* germane. Socialiștii italieni au devenit *leniniști* și nu mai voesc să petreacă o iarnă în tranșee. Pericolul pentru Italia crește amenințător, — declară același ziar. Mai ales crește, dacă ne gândim la neisbânda italiană dela Isonzo.

Despre milostivire.

— Predică în legătură cu războiul. —

De Iosif Trifa preot.

«Fiți milostivi»... (Luca 6, 36).

Așa a grăit odinioară Isus către mulțimea ce-l asculta cuvântul. Și vorba sa poruncă s'a făcut, poruncă sfântă, care îndeamnă la milă pe toți oamenii din toate vremile. Dar glasul Domnului Cristos, îndemnător spre milostivire, strigă parcă îndoit de tare către noi cei de astăzi, trăitori în zilele și veacul miilor de lipsuri, suferințe, dureri și năcazuri.

Cu adevărat, poate nici odată n'a fost căutată și cerută cu atâta stăruință milostivirea, îndurarea, ca acum, în zilele noastre. Azi la tot pasul găsești om rănit, la tot pasul o lacrimă caldă îți cade înainte, o gură flămândă îți cere pâine și ajutor. Din mijlocul miilor de lipsuri și dureri,

cari strigă și cer mila noastră, ajutorul nostru, — despre milostivire vreau să vă vorbesc, despre acea milostivire, care trebuie să o arătăm față de cei lipsiți, săraci, nemângăiați.

Ce este milostivirea? Milostivirea este aceea virtute și datorință creștinească, care ne îndeamnă să dăm, să acoperim din prisosința noastră lipsurile celor ce săraci sunt și n'au.

Cel mai ușor de înțeles este lucrul acesta, căci doară prisosul nostru, puterea noastră de avere, banii, dela Dumnezeu, din mila lui îi avem. De n'ar fi fost Dumnezeu, în zadar ar fi fost toată truda, osteneala noastră. Datori suntem deci, ca primind noi putere din mila Tatălui de sus, să lăsăm să curgă, să picure ajutor și celor lipsiți dintre semenii noștri. Noi suntem pământul ce primește de sus mila, ploaia cerului. Precum pământul soarbe ploaia de sus, dar numai atâta ține din ea de cât are lipsă, pe cealaltă o sloboade în formă de apă, de izvor răcoritor pentru oameni și vite, așa și noi, din darul și mila celui de sus numai atâta trebuie să ținem, cât face lipsa noastră. Prisosința trebuie să o lăsăm să curgă ca izvor de milă pentru cei săraci și lipsiți, făcând noi din ea fântână de ajutor pentru aceștia.

Ca căldura, ca lumina trebuie să fie prisosul, bogăția noastră.

Precum căldura, lumina, totul luminează, încălzește, până unde-i ajung puterile, așa și bogăția noastră trebuie să verse căldură, ajutor, tuturor pe cari îi poate cuprinde cu puterea ei.

Toți dară, cari avem putere și primdere, trebuie să facem milostenie cu cei lipsiți. Toți trebuie să facem; căci tot ce avem noi din mila celui de sus este. «De mila ta Doamne ieste plin tot pământul» (ps. 118, 64.) și nu de avuțiile, averile sau banii noștri. Din această milă cerească luând pildă și noi, milostivi să ne facem. «Fiți milostivi, precum și tatăl vostru din cer milostiv ieste». (Luca 6, 36).

Am zis, că milostenia trebuie făcută din prisosința celor ce avem. Bine însă să băgați de seamă, să nu credeți cumva, că prisosința voastră stă în creșterea cel aruncați săracului din marginea drumului. Sau iarăși, să nu credeți, că dacă odată sau de două ori în an: la Crăciun și Paști, ați cercetat pe cel sărac sau bolnav cu o mică oală de lapte sau ceva hrană, cu aceasta ați făcut destul pentru milostenie.

Cu acestea încă n'ați făcut destul, încă n'ați făcut nimic pentru milostenie, căci milostenia cea adevărată nu cearcă să se scape de cel sărac, aruncându-i și lui ceva, ci milostenia cea adevărată urmărește deaproape, se uită cu iubire în viața, în traiul celui sărac, căutând ce-i lipsește, ce-l doare.

Milostenia cea adevărată să amestecă cu iubire în traiul celui sărac, în năcazul celui amărât, în boala celui bolnav, pe tot locul ducând ajutor, întărire, mângăiere. Văduceți aminte de pilda Samaritanului celui milostiv din evanghelie, care a dat în calea sa peste un om rănit de tâlhari? Precum Samaritanul acela n'a trecut pe lângă omul rănit, aruncându-i ceva ajutor din punga sau traista sa, ci s'a apropiat cu mila de el, i-a legat ranele și l-a dus la o casă din apropiere și s'a îngrijit mai departe de el până la deplina lui tămăduire, — așa și milostenia voastră trebuie cu stăruință, cu iubire să caute, să lege

FOIȘOARA.

Biserica armeană și sinodul din Calcedon.

(Urmare).

«La patruzeci de zile veni, conform legii, la biserică să se închine Domnului, pentru a oferi în persoana sa natura omească Părintelui celui prea înalt. El a fugit în Egipt pentru a converti închinarea la idoli a acestei țări în închinarea la adevăratul Dumnezeu, și pentru a ne învăța prin exemplul său să suportăm cu curaj prigonirile. El a rămas treizeci de ani pe acest pământ în umilință și săracie, ascunzându-și dumnezeirea sa, pentru a ne ridica îndoit, când urmăm calea lui. Al doilea Adam, el poartă vreme de patruzeci de zile, pentru întâiul, care n'a observat postul, și într-o întreită încercare învinse pe acela, care învinșese pe oameni... El își aduse trupul său și sângele său ca nutremânt pentru iertarea păcatelor, pentru ca să dea viață prin această mâncare acelora, cari au perdut viața, pentru că născăra din rodul oprit. El a adresat în *natura sa omească* rugăciuni către Părintele său, spre a ne da pildă de rugăciune în năcazuri. El a fost întristat și a plâns, el, care este bucuria pământului și a cerului, pentru ca să șteargă lacrimile de pe fața tuturor,

după cuvintele prorocului Isaia. El a avut teamă, pentru a desființa frica de moarte; El a fost coperit de sudoare, pentru a usca sudoarea de pe fața lui Adam, El a suferit palmuirile pentru a învinge mai sigur pe dușman; El a fost pus pe cruce, pentru a ne elibera din legături și pentru a ne da un lemn al vieții, în locul lemnului morții. El a murit de bună voie, în *natura muritoare a omului*, și rămâne în viață, în *natura nemuritoare a lui Dumnezeu*. El n'a fost în același timp și mort și viu, cum zice *cei cari îl împart*, ci aceeași și unică *persoană*, același Isus Cristos, a pătimit și a murit cu trupul său muritor asemenea cu al nostru; și El a fost viu prin dumnezeirea sa cea nemuritoare și dătătoare de viață, care este cea a Tatălui».¹

Întrebăm pe tot omul fără prejudeții: poate-se omul exprima mai clar, cu multă precizie și ortodoxie, asupra naturei celei omenești unită, în persoana lui Isus Cristos, cu dumnezeirea?

Nu ne putem opri fără de a cita și expunerea, pe care a făcut-o asupra aceluiași subiect tot acest Părinte al bisericii armene, vrednic să ocupe loc printre cei mai renumiți Părinți din glorioasele veacuri ale creștinismului. Locul, pe care îl vom transcrie, e luat dintr-o mărturisire

¹ Confession de foi de l'archevêque Nersès, présentée à l'empereur Manuel, en 1165. Edit. Khoudobacheff, p. 128, 129, 130.

de credință, pe care o făcu după înălțarea sa pe sfântul scaun al bisericii armene: «Isus Cristos, zice el, s'a zemisit ca om, dar prin lucrarea Sfântului Duh, ca Dumnezeu. El s'a născut din o femeie, ca om, dar dintr-o fecioară, care și-a păstrat fecioria ca Dumnezeu. El fu tăiat împrejur a opta zi, ca om, și a desființat tăierea împrejur a omului, ca întemeetor al tăierii împrejur.

El a fost adus, la patruzeci de zile, la templu, ca om, și a primit din partea lui Simeon o mărturisire ca Dumnezeu, care eliberează pe captivi. El fugi de Irod, ca om, și nimici în Egipt eroarea idolilor, ca Dumnezeu. El a primit botezul dela Ioan, ca om, însă a spălat cu ajutorul botezului păcatele lui Adam și primi mărturisirea Tatălui și a Duhului Sfânt, ca Dumnezeu. A flămânzit ca om, și nutri milele de oameni cu puțină pâine, ca Dumnezeu. A însetat, ca om, și a chemat la Sine pe acela, care însetoșază, să bea din apa cea vie, dătătoare de viață, ca Dumnezeu. A simțit osteneala la drum, ca om, și a devenit odihna acelora, cari sunt osteniți și apăsați de păcate, ca Dumnezeu. A dormit pe corabie, ca om, și merse pe ape și porunci valurilor și vântului, ca Dumnezeu. El s'a rugat cu noi și pentru noi, ca om, și a primit rugăciunile tuturor deopotrivă cu Părintele, ca Dumnezeu. A vărsat lacrimi pe mormântul prețului său,

ca om, și a uscat lacrimile surorilor lui Lazar, prin scularea din morți a fratelui lor, ca Dumnezeu. A fost vândut pentru un preț neînsemnat, ca om, și a răscumpărat lumea întreagă prin scump sângele său, ca Dumnezeu. A fost răstignit pe cruce între tâlhari, ca om, dar întinse stelele, și duse pe unul din tâlhari în rai, ca Dumnezeu. A murit cu firea omenească, ca om, și a înviat din morți, cu puterea cea dumnezească, ca Dumnezeu. A suferit moartea, atât cât a voit, ca om, și a călcat moartea cu moartea sa, ca Dumnezeu. N'a fost altă persoană cea care a murit, și o alta, cea care a învins moartea; ci același a fost, care a murit și care a înviat din morți, și dăruindu-le celor morți viață; căci același Isus Cristos este, care e muritor prin natura sa, ca om, și nemuritor prin natura sa, ca Dumnezeu».²

În fața unor asemenea mărturisiri, putem zice hotărât, că acuzația ridicată împotriva Armenilor cade dela sine, și că reiese evident, că ei nu sunt teopaschiți, că nu susțin, cum că natura dumnezească a fost supusă pătimirilor și că ei nu împărtășesc din chinurile patimei de pe cruce pe cele trei persoane ale dumnezeirii.

Trebuie însă să mărturisim cu toate acestea, că armenii au dat pretext pentru această grea acuză prin câteva cuvinte,

² Ibid., p. 184, 185, 186.

ranele, să delătore lipsurile săracilor, in-tristaților.

Și mai ales în aceste vremuri grele, pline de lipsuri, de dureri, această milostivire este cerută dela noi. Cu adevărat, acum ieste adevărată săracie, adevărată lipsă, întristare în această lume. Oamenii săraci, lipsiți, năcăjiți, e drept că totdeauna au fost, dar nu ca acum. Căci dacă au fost săraci și atunci în vremile bune de pace, apoi orce sărac de atunci erapoate mai fericit, mai liniștit, decât bogatul de azi. Dacă întristări, dureri și atunci au fost, apoi acelea au fost picături pe lângă valurile de acum.

În sute de feluri strigă acum și cer mila, ajutorul nostru, cei săraci, lipsiți și năcăjiți. Mă gândesc mai ales la acele sute și mii de femei rănite în suflet și lipsite în casă. Rănite în suflet pentru soții lor, cari sunt departe împrăștiați în toată lumea, sau zac de mult în pământ; lipsite în casă, pentru lipsa de ajutor și grozava scumpete ce a venit peste noi. Plângerea lor, glasul lor, este scris parcă în vorbele scripturii... «nu este durere ca și durerea noastră»... «câci în casa noastră nu ieste nici pâine, nici haină»... (Isaia 3, 7.)

Mă gândesc apoi la sutele și miile de copii ai cari strigă cu Ieremia: «sărmani am ajuns, fără de tată, mamele noastre văduve». (Plâng. Ieremia 5, 3.)

În strigătul și plângerea aceasta a celor săraci și răniți în suflet avem noi toți datorință sfântă să alergăm în ajutor.

În sute de părți trebuie să alerge acum milostivirea noastră pe tot locul ducând ajutor, întărire, mângăiere.

Fiecare, toți ceice avem putere, trebuie să fim, să ne facem acum tată, ocrotitori ai celor lipsiți și întristați.

«Fi celor săraci ca un tată, și vei fi ca fiul celui prea înalt și te va iubi cel de sus mai mult ca mamă-ta». (Înțelep. 1. Sirah 4, 4.)

Toți cari avem putere, trebuie să fim, să ne facem acum Samarineni miloși, cari legăm, tămăduim ranele sufletești, mângăiem durerile, ajutam lipsurile.

Cu bucurie mă gândesc la acei creștini, cari înțeleg aceste lucruri. Cu drag văd pe câțiva pretutindeni alergând, ajutând pe cei lipsiți. Puțini sunt însă cei milostivi și buni.

Cei mai mulți stau nepăsători și reci față de lipsurile și durerile celor săraci și întristați. Cei mai mulți stau închiși în căldura prisosinții lor și nu vreau să audă, să înțeleagă plângerea, strigătul celor de afară. Omul neîndurat totdeauna a fost și este urât, urgisit înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

Este urât, pentru că unul ca acela desprețuește mila lui Dumnezeu. Din mila lui Dumnezeu a ajuns el la putere, dar el nu vrea să lase să picure nimic la cei lipsiți și săraci. Cu adevărat, omul nemilostiv este pământul rău, care soarbe ploaia, mila cerului de sus, dară el înghite tot ce primește, și pentru alții nimic nu lasă să mai curgă.

Dacă totdeauna a fost urgisit un așa om, apoi cu atât mai vartos e el acum, în aceste vremuri de lipsă și jale, când tot omul cu putere ar trebui să fie Samarinean milostiv.

Cu adevărat, de neînțeles este omul avar, mai ales acum. El este tocmai semenul bogatului din evanghelie, înaintea căsii căruia Lazar cel sărac murea de foame.

Căci să credeți, toți săracii de azi sunt în chipul lui Lazar, care murea, nu numai chinuit de foame, ci și de rănilor

pe care le-au adaos în mod arbitrar la Trisaghion. Se numește astfel o cântare sfântă de o dată foarte veche, și în care se repețește de trei ori cuvântul *sfânt*, în cinstea fiecăreia din cele trei persoane dumnezeiești.

Armenii cântă cântarea aceasta, adăogându-i: *Celce s'a răstignit pentru noi*.³ Părinții sinodului al șaselea ecumenic condamnară acest adaos.

«Am aflat, zic dâșii, în canonul al LXXXI-lea că în unele ținuturi, la cântarea Trisaghion, după cuvintele «*Sfinte țară de moarte*» se adauge: «*Care s'a răstignit pentru noi*». Însă acest adaos, al cărui autor este un eretic, a fost delăturat din cântarea din chestiune, ca fiind contrar credinței. Noi încă, confirmând cele ce au fost așezate cu evlavie de sfinții noștri Părinți, anatemizăm pe toți aceia, cari primesc în biserică această inovație și cari o adaugă la Trisaghion».⁴

(Va urma.)

grozave ce le avea pe trupul său. Așa și Lazarii de azi, cu deosebirea, că rănilor nu le au pe trupul lor, ci în sufletul și inima lor.

Căți Lazari de aceștia nu sunt azi printre noi? Căci unde este o femeie singură, încunjurată de 7-8 prunci mărunți, cari cer pâine și haine, și tata lor este departe, cu adevărat acolo este Lazar, pe care-l chinue pe de-o parte lipsa, golă-tatea, pe de alta durerea, rana ce o are în suflet după soțul iubit. Și precum Lazar din evanghelie murea de foame și dureri, iar din sus de el, la câțiva pași, stătea bogatul în desfătarea și belsugul său, așa și în zilele noastre mulți Lazari săraci chinuesc și strigă după ajutor, iar cei cu stare la câțiva pași de ei stau închiși în casa caldă, cu hambarul plin și masa plină.

Acesta este un păcat, care mai ales acum se răzună amar. «Celce nu aude strigătul săracilor — zice Solomon — va striga și el și nu va fi auzit». (Proverb 1. Solomon 21, 13). «Fără de milă va fi Judecătorul celor ce nu fac milă». (Jacob 2, 13).

Ce lucru nesocotit, ce păcat face acela, care tocmai acum, în aceste vremuri, își închide casa și mâna față de cel sărac!

Azi mai mult ca oricând ar trebui să vedem mila umblând și petrecând între oameni, căci doară rășboiul acesta cu miile lui de lipsuri și suferințe tocmai asta o voește: să curețe, să facă să strălucească în toată frumusețea ei virtutea milostivirii oamenilor!

(Va urma)

Rășboiul.

5 Septemvrie n.

Frontul dela *ost*. La ost dela Riga operațiunile armatei principelui Leopold de Bavaria se desvoaltă corăspunzător intențiunilor. Dînamunde a ajuns în mâinile germanilor, în posesiunea cărora au ajuns și multe tunuri. La nordost dela Dîna germanii au ajuns la marea ostică. Dușmanul continuă cu retragerea spre nord. Pe celelalte locuri la frontul acesta n'a fost eveniment mai însemnat.

Frontul *italian*. Ziua a 19-a a bătăliei mari dela Isonzo a decurs între lupte vehemente și sângeroase. La Madoni trupele noastre au prins un atac vehement, silind pe dușman să steie pe loc. Au urmat alte patru atacuri, cari au fost respinse. Pe muntele Sau Gabrielle de ieri dimineața decurg luptele înverșunate. Dușmanul îndreaptă atac după atac, cucerește teren, dar brava noastră infanterie îl scoate iar din pozițiile câștigate. Luptele se continuă. Pe celelalte locuri atacurile dușmane au fost respinse. Au ajuns în captivitate la noi 100 ofițeri și 4000 soldați italieni. Numărul tuturor prizonierilor să urcă la 15.000. Orașul Trieste a fost de nou bombardat; asemenea și Pola, asupra căreia italienii au aruncat 100 de bombe.

Frontul dela *vest*. În Flandria a fost activitate mare de artilerie, dar infanteria nu a atacat. La Verdun focul a fost foarte potențat și s'a continuat și în cursul nopții. Mare activitate au desolvat aviatorii, atât ziua cât și noaptea. Au aruncat mulțime de bombe din aeroplan. Germanii au nimicit 22 de aeroplan dușmane.

6 Septemvrie n.

Frontul dela *vest*. În Flandria activitatea artileriei a fost puternică. Spre seară englezii au atacat în două rânduri, cu puteri însemnate, liniile germane, dar ambele atacuri s'au prăbușit. Dușmanul a avut pierderi mari. De ambele laturi ale șoselei Laon-Soisson și la Chemin des Dames încă a crescut în mod însemnat activitatea focului. Seara francezii au atacat cu infanteria, fără succes. Pe celelalte locuri germanii au respins atacurile dușmane. Asupra orașului Londra s'au aruncat bombe. Germanii au nimicit 14 aeroplan dușmane și un balon.

Frontul dela *ost*. Rușii își continuă retragerea grăbită dela Riga. Până la Friedrichstadt terenul e curățit, rușii și-au părăsit pozițiile întărite. Germanii au capturat 180 tunuri, 200 mitraliere și au făcut 7500 prizonieri cu 120 ofițeri. Pe celelalte locuri foc de artilerie și atacuri dușmane respinse. În Macedonia întreprinderi succese, sevărșite de trupele aliate.

Frontul *italian*. Eri s'au împlinit 12 zile, decând au început italienii atacurile asupra muntelui San Gabrielle. Ziua și noaptea au dat asalturi, cari alaltăeri seara și-au ajuns culmea. Vârful muntelui a schimbat în mai multe rânduri stăpânul, dar în cele din urmă bravii noștri soldați au alungat pe dușman și au ajuns de nou în posesiunea muntelui. Italianii fac pregătiri spre a începe luptă nouă pentru acest munte. Și pe celelalte locuri trupele no-

stre au ținut pept cu dușmanul în mod bravuros. În 4 și 5 Septemvrie ai noștri au prins 160 ofițeri și 6300 soldați italieni. Trieste a fost de nou bombardat.

A V I Z

On. Domni Preoți, cari n'au trimis încă chitanțele de congruă, sunt rugați a le trimite cât mai în grabă, — pentru ca să putem face încheierea socotelilor în afacerea aceasta.

Cassa arhidiecezană.

NOUTĂȚI.

Personal. Terminându-și consistorul mitropolitan lucrările, în ședințele ținute Luni și Marți în Sibiiu, sub presidenția Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, Preasfințitii Episcopi. *Ioan I. Papp* al Aradului și *Dr. E. Miron Cristea* al Caransebeșului, au plecat Joi dimineața la reședințele lor.

Revisuirea dispensărilor. Din Viena se scrie, că în curând apare o ordinațiune, în înțelesul căreia toți cei dispensați dela serviciul militar, dacă nu sunt trecuți de 36 de ani, vin supuși de nou examinării medicale și dacă sunt aflați de apți pentru serviciul la front, vor fi înrolați, instruați și trimiși la front, cu suspendarea dispensării de care au fost împărțșiți până acum.

Supușii străini. Ministrul de interne ungar, *Ugron*, având în vedere greutatea de aprovizionare și lipsa de locuințe, a dat un ordin, prin care străinii, cari n'au ocupație statornică în orașele și comunele noastre și nici afaceri comerciale, să nu poată sta aici decât cel mult două săptămâni. După trecerea acestui termen, străinii au să fie invitați cu tactul cuvenit să părăsească țara. În cazul când cineva dintre acești străini nu va pleca de bună voie, pe temeiul legilor în vigoare va fi expulsat, eventual cu forța, de pe teritoriul țării. Ulterior se anunță, că hotărârea ministerială privește numai pe străinii, cari prin traiul lor luxurios și risipitor formează un adevărat pericol pentru aprovizionarea orașelor.

Numărul dușmanilor noștri. Ziarul *Matin*, polemizând cu o gazetă germană, face socoteala, că poporațiunea din țările, cari stau pe picior de rășboi cu puterile centrale, e compusă din un miliard și treisute milioane de suflete. Atâta sunt dușmanii puterilor centrale, cari cu Bulgaria și cu Turcia împreună, au numai cam 220 milioane de suflete.

Nou partid. Centrul republican se numește noul partid înființat în Rusia, ca rezultat al conferenței dela Moscova. Programa partidului conține următoarele: Restabilirea ordinii, susținerea unei stăpâniri puternice, restaurarea disciplinei în armată și continuarea rășboiului împreună cu aliații până la învingere finală.

Circulația străinilor. Nici într-una din lunile anului, pe timp de pace sau de rășboi, n'au venit la Berlin atâția străini, ca în August din anul curent. Statistica acum publicată spune, că în luna aceasta au vizitat Berlinul 133 de mii de străini.

Scriitorii în contra rășboiului. Societatea scriitorilor ruși, din care fac parte Gorki și Corolenco, protestează cu tărie împotriva încercărilor nouă de a redeștepta șovinismul național, al cărui scop este susținerea dispoziției rășboinice și agitare în contra păcii.

Congres de femei. În 16—18 Septemvrie se întrunește la Stockholm congresul internațional de femei. Se vor debate chestiuni însemnate pentru omenirea întreagă; între altele: Înfrăurirea femeilor pentru a preveni rășboaiele viitoare. Au să participe la congres și reprezentante din Ungaria.

Vaci turbate. Pe moșia văduvei Geist din comitatul Bichișului au turbat câni, cari au mușcat mai multe vaci. Turbarea a izbucnit acum și la vacile mușcate. Deoarece oamenii nu știau nimic despre aceasta, au consumat din laptele vacilor amenințate de turbare. Când lucrul

a ieșit la iveală, toate persoanele, care au beut din laptele primejdios, au fost transportate la institutul Pasteur din capitala țării.

De bucuria conferenței. În ziua când s'a deschis marea conferență dela Moscova, scriu gazetele din Stockholm, au murit *patru sute* oameni la Moscova, înveninați de rachiul băut, care conținea metilalcohol. Băutura consumată fusese furată.

Tobolsc. Situat în partea apuseană a Siberiei, Tobolsc este oraș cu o climă foarte aspră în vreme de eamnă. Are 25 mii de suflete, și e capitala unui guvernament cu același nume. Aici este locul de exil al exțarului, însoțit de familia sa: Alexandra soție, Alexe (de 13 ani) fostul prinț de coroană, și patru fiice: Olga, Tatiana, Maria și Anastasia.

Absurd. S'a înființat în Franța o așa zisă ligă a urei. Titlul societății este «Ligă întru eternizarea amintirii păcatelor germane». Unul dintre șefii ligii, un oarecare domn Nancon, a ținut acum o conferență despre felul cum s'ar putea ținea mereu trează ura aceasta și după sfârșitul rășboiului? Deșteptul conferențiar a recomandat, ca pe *cutiile de chibrite* să se lipească anumite ilustrațiuni cu text potrivit. Bună oară: bombardarea catedralei dela Reims, torpilarea Luzitaniei, arderea orașului Louvain. — La ce bun? La un viitor rășboi, când cel de astăzi nici nu s'a sfârșit?

Filmele în serviciul patriotismului. Se scrie dela Dresda: Este cunoscută influența bună și rea a cinematografului asupra vieții publice. Nu mai formează nici un secret faptul, că țările antantei au înrăurit masele prin fel de fel de filme. În cursurile militare din Germania se plănuește acum, să se pună cinematograful în serviciul acțiunilor patriotice. Au să se reprezinte prin filme întâmplările însemnate de pe câmpul de luptă și alte lucruri înălțătoare petrecute îndărătul frontului. Se vor fabrica filme în toate statele din Europa centrală, pentru a fi arătate în cinematografele din Germania, Austria, Ungaria, Turcia, Bulgaria și în statele neutrale.

Overtir și cost în Brașov pentru 2-3 elevi din gimnaziu, reale sau comerciale, oferă R. Oancea, Brașov, Strada Căpitanului 20.

Teatru cinematograf. La *Apollo*, în strada Schewis nr. 1, se dă Vineri în 7 Septemvrie: *Ingerul păzitor*, dramă în 4 acte; *Moriș în atelier*, scenă comică; *Vizi-tiul îndrăgostit*, figură hazlie; *Belgradul sârbesc după un an și jumătate de ocupare austro-ungară*, tablou de actualitate. Inceputul la 6 $\frac{1}{2}$ și la 8 $\frac{1}{2}$ ore seara. Prețurile obișnuite.

Riga.

Orașul *Riga*, ocupat de trupele germane, este așezat la depărtare de 15 kilometri de sinul dela Riga, pe ambele maluri ale râului Dvina, într'un ținut nisipos și expus revărsărilor de ape.

Riga este alcătuită din cetate sau centru, și din trei suburbii: suburbiile de Petrograd și de Moscova pe malul drept al Dvinei, și suburbiul de Mittau pe malul stâng.

Din locuitorii săi, în număr de peste 300.000, sunt germani 72.000. Ceialalți sunt ruși, litveni și poloni. Industria și comerțul sunt dintre cele mai înfloritoare. În portul dela Riga ancorează în fiecare an peste două mii de vapoare.

Centrul orașului, până la 1858 împrejmuit de ziduri, are înfățișare medievală, cu monumente de artă foarte prețioase. Suburbiile se prezintă mai modern, cu străzi drepte și largi.

În fața palatului, unde șade guvernatorul, se ridică pe o columnă de granit, înaltă de 8 metri, statuea țarului Alexandru I.

Colecții de anticități, de mare valoare, sa găsească în vechile edificii, clădite în secolul al 13-lea, când s'a întemeiat orașul. Riga a făcut parte din *Hansă* (confederația mai multor orașe germane, care aveau aceleași interese comerciale). În 1547 ajunge sub stăpânire poloneză. În 1621 este ocupată de regele suedez Gustav Adolf. În 1710 e cucerită de Petru cel Mare al Rusiei, iar în 1812 este impresurată de armatele lui Napoleon I.

Intemeiată de coloniști germani, Riga și-a păstrat până în zilele de astăzi caracterul nemțesc, pe lângă toate prigonirile, de cari avuse parte elementul acesta pe timpul domniei țarismului.

³ Liturg. Armen. Codex liturg. de Daniel, t. IV, p. 455.

⁴ Canones concilii sexti. Edit. Bevereg. t. I, p. 251.

Nr. 372/917.

(171) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a II-a Jac, cu filiile Bred și Romita, protopresbiteratul Unguraș, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele, împreună cu acest post, sunt cele fasonate în coala B., pentru întregirea dotațiunei preoților dela stat.

Cererile de concurs au a se înainta la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta, cu știrea subsemnatului, în parohie la biserică, în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, cuvânta și eventual a celebra sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Fizeș-Sânpetru, la 20 Iunie (3 Iulie) 1917.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al Ungurașului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca,
protopop.

Nr. 441/917

(169) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățător-estii din comunele numite mai jos se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Blăjeni-Plai și Sat.** Salarul se plătește 1000 cor. din repartitie, iar restul dela stat, încuviințat sub Nr. 17.840 și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului ales. Cvarțir și grădină în natură.

2. **Bulzești de jos.** Salarul se plătește 600 cor. din repartitie, iar restul dela stat, încuviințat sub Nr. 17.779/914 pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

3. **Craciunești.** Salarul se plătește 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

4. **Hârțagani.** Salarul se plătește 600 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

5. **Luncoi de sus.** Salarul se plătește 300, eventual 600 cor. din repartitie, iar restul s'a pus în vedere dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

6. **Seroafa.** Salarul se plătește 300 cor. dela comuna bisericască, iar restul dela stat, încuviințat sub Nr. 161619/913 și se va pune în curgere pe baza documentelor învățătorului care va fi instituit. Cvarțir și grădină în natură.

7. **Tomnatecul de jos și de sus.** Salarul se plătește 400 cor. din repartitie, iar restul s'a cerut dela stat. Cvarțir și grădină în natură.

Cei aleși sunt datori a propune și în școala de repetiție, a instrui elevii în cântări, a-i conduce în Dumineci și sârbători la biserică și a cânta cu ei.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul deschis și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Brad, la 26 Iulie 1917.

Oficiul protopopesc gr. or. al Zaran-dului în conțelegere cu comitetele parohiale.

V. Dămlanu,
protopresbiter.

Nr. 348/1917 prot.

(167) 3—3

Concurs.

Pe baza ordinului consistorial din 27 Iunie a. c. Nr. 3945 Bis., pentru întregirea parohiei de Cl. III. Săsaș, în protopresbiteratul Agnietei, se publică din nou concurs, cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze sub-scrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, în 26 Iulie 1917.

Cu știrea comitetului parohial concernent.

Ioachim Muntean,
protopop.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 47/1917 of. par.

(170) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră gr. orientală din comuna Cucerdea română, protopresbiteratul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele la acest post sunt 1200 cor., salar fundamental, din care 300 cor. dela popor prin repartitiune, iar 900 cor. ca ajutor de stat.

Cvarțir în natură corăspunzător în edificiul școlii și grădină de 400 stângini.

Învățătorul ales este dator să conducă copii în Dumineci și sârbători la biserică, să cânte cu ei la sfânta liturgie, precum și a ținea școală cu elevii de repetiție.

Învățătorul este dator în termenul descris al concursului a se înfățișa la biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să-și înainteze rugărilor, conform normelor prescise, la oficiul protopopesc în Cetatea de Baltă tractul Târnava.

Oficiul parohial gr. orient. rom.
Oláh-Kocsárd (Cucerdea română),
la 29 Iulie v. 1917.

Petru Sămărghitan,
preot și pres. com.

Kincisom Agustin,
epitrop.

Nr. 612/917 of. prot.

Văzut:

Cetatea de baltă, 15 August 1917.

Nicolae Todoran,
protopresbiter.

3—5 (164) Se primesc îndată:

2 crepători de lemne

în fabrica de lăzi din Piața gării (Bahnhofplatz) Nr. 4. Plata pe zi 10—15 coroane. — Tot acolo se mai primesc măsari și tăetori cu fereștrăul; plata pe zi: 13—15 coroane.

Aduc la cunoștință Onoratelor familii din Sibiu și jur că mi-am deschis

Atelier de croitorie
pentru dame, băieți și fete de școală

și confecționez tot felul de îmbrăcăminte, începând dela albituri până la paltoane de iarnă. — Cos și plapome. — Dau ore din desemnul de croit pentru îmbrăcăminte de dame. Cursul se începe la 15 Septembrie st. n. și durează 8 săptămâni. Taxa e 70 cor. Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, semnez cu stimă:

Aneta Rusu

Sibiu, Str. Oenit Nr. 11.
(Burgergasse).

3—3 (165)

IOAN I. KEIL, Sibiu,

comisionar al «Societății pe acții pentru cumpărarea de produse în război», cumpără cu prețurile cele mai urcate

tot felul de bucate

cu vagonul, sau în cantități mai mici, dela orice stațiune a căilor ferate din întreaga țară, și caută ca mijlocitori reprezentanți de încredere, pe lângă proviziuni corăspunzătoare. (126) 12—12

A apărut și se află de vânzare la
Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința poporului din țara noastră și în special comercianților români, că cu 10 Septembrie a. c. am deschis în orașul Sibiu—Nagyszeben, Piața mică Nr. 13

Prăvălie de mărfuri mixte,

și ceva mai târziu și un birou de agen-tură și comision. Localul de prăvălie e situat în locul cel mai cercetat al pieții. Zelul de muncă precum și vastele experiențe comerciale, câștigate în decurs de 40 ani, mă îndreptătesc a spera, că și în aceste timpuri grele întreprinderea mea va fi folositoare nu numai pentru mine, ci și pentru onorata mea clientelă. Tot odată întreb respectuos: cari din institutiile noastre financiare, sau persoane private ar fi aplicate a-mi da 15.000 coroane pe lângă cesiunea unei pretensiuni intabulate pe termenul de un an sau 6 luni cu interese de 6%? —

Am 3 locuri în opidul Blaj, 2 dintre ele cu intravilan pentru casă de zidit, la olaltă 3 jugăre de 200 m. □, pe cari vreau să le vând cu 20.000 coroane. —

Caut și un asociat, care poate să fie om particular, cu un capital egal cu al meu, plasat de 25.000 coroane; dar cer ca respectivul să fie o persoană deplin onorabilă și bine reputată, întrucăva price-pătoare în afaceri comerciale, așa ca în absența mea, când voi fi dus în afaceri comerciale, să mă poată înlocui întru toate. Doritorii să binevoiască a mi se adresa deadreptul.

Aurel Popescu comerciant,

(163) 3—3 Sibiu—Nagyszeben.

A apărut și se află de vânzare la
: : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bancilor Române“
Nr. 21—22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematicul „Băncii gen. de asigurare“, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria
: Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților ro-mâni și ale elevilor seminariati

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiece-zan prin decisiul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

In editura Comisiunei administrative a
tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „Τὰ συμβολικὰ βιβλία“. Atena. 1883.

In aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu—Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebug: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) . —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedia din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca . —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Buceavna n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale . . . —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.